

Sokratova prisega je sasvim općenita, a sadržaj joj je moralna dimenzija nastavničkog poziva. Ne bavi se, poput ostalih kodeksa, pitanjima struke, tehnike, kućnog reda i sl. Hartmut von Hentig (r. 1925, njemački znanstvenik odgoja i pedagog) predlaže dobrovoljnu prisegu što je naziva "Sokratova prisega nastavničkog poziva". Ona nas poučava učiteljskoj obazrivosti, ljubavi, otvaranju perspektive budućnosti i nekonformizmu (*mr. sc. Nenad Zekanović: Pravno pedagoški priručnik za osnovne i srednje škole, Zagreb 2011.*)

„Današnja mladež voli luksuz, ima loše manire i prezire autoritet. Suprotstavljaju se roditeljima, prebacuju nogu preko noge i tiranizira učitelje.“ Ovo nije izreka današnjih učitelja, već grčkoga filozofa Sokrata (470. – 399. g. pr. Kr.). Upravo po njemu nazvana je prisega koju bismo, ako na bilo koji način sudjelujemo u odgoju i obrazovanju djece i mladih, trebali prihvatiti kao svoju.

SOKRATOVA PRISEGA

Kao učitelj i odgajatelj obvezujem se:

1. poštovati osobine svakog djeteta i braniti ih od svih,
2. zalagati se za njegovo duševno i tjelesno jedinstvo,
3. poštovati njegove osjećaje, slušati ga, uzeti ga ozbiljno u obzir,
4. tražiti njegovo odobrenje za sve što činim vezano uz njegovu ličnost, jednako kako bih postupio prema odraslome,
5. koliko je moguće spoznati zakonitost njegova razvoja, postaviti je na valjane temelje i omogućiti djetetu prihvaćanje te zakonitosti,
6. otkriti i unaprijediti njegove sklonosti,
7. zaštititi ga, ako je slabo, i pomoći mu prevladati strah i krivicu, zloću i laž, sumnju i nepovjerenje – ako mu to treba,
8. ne lomiti njegovu volju – ni onda kad nam se čini besmislenom, pomoći mu da mu razum ovlada voljom, poučiti ga kako se koristiti razumom i što je to umijeće razumijevanja i shvaćanja,
9. osposobiti ga za preuzimanje odgovornosti u zajednici i za zajednicu,
10. omogućiti mu stjecanje iskustva o svijetu kakav on doista jest, ali ga ne podvlastiti takvom svijetu,
11. omogućiti mu spoznati što jest i kakav je dobar život,
12. pružiti mu viziju boljeg svijeta i uvjeriti ga kako ju je moguće ostvariti
13. poučiti ga istinoljubivosti, a ne istini jer „istina je samo kod Boga“.

Također se obvezujem:

1. Koliko mi je ljudski moguće, sam ću tako živjeti i primjerom pokazati kako se prevladavaju teškoće, napadi svijeta i prigode što ih nudi, a osobito vlastita ograničenja i krivice,
2. U skladu sa svojim snagama pobrinut ću se da naraštaji koji dolaze zateknu takav svijet u kojem se isplati živjeti i u kojem naslijeđeni tereti i poteškoće ne pritišću vlastite ideje i mogućnosti,
3. Javno ću obrazložiti moja uvjerenja i djela, izložiti ću se kritici – posebno kritici onih koji su time pogođeni kao i kritici stručnjaka. Savjesno ću provjeravati vlastite prosudbe,
4. Usprotivit ću se ipak svim osobama i odnosima – pritisku javnog mnijenja, interesima skupina, propisima službe – budu li sprječavali namjere koje sam ovdje iznio.
5. Ovu obvezu snažim svojom spremnošću na provjeru vlastitog rada i djelovanja u svako doba pa tako i mene kao osobe putem navedenih mjerila.